

IN MEMORIAM DR. TÓTH JÓZSEF (1940–2013)

Mindennek rendelt ideje van...

Van ideje a születésnek és halálnak; ideje az ültetésnek és az ültetvény kiszedésének...

Préd 3

Váratlanul, rövid, de súlyos szenvedés után 2013. február 7-én elhunyt dr. Tóth József, a Pécsi Tudományegyetem nyugalmazott professzora, rector emeritus, az MTA Regionális Kutatások Központjának egykori főigazgató-helyettese.

Szerette az életet. A végletek embere volt, energiája – úgy tűnt – végtelen. Rendszerekben gondolkodott, sajátos csípős humorával, titkos költői vénájával könnyen megnyerte az embereket. Az indiai Benáreszben, a hinduk szent városában pillanatok alatt elnyerte a barátságát egy gazdag selyemkereskedőnek, aki a búcsúzásakor megajándékozta őt a Gangesz szent vizét tartalmazó fiolával, lelkére kötve, hogy a halála előtti percekben igya meg és biztosan a Nirvánába jut.

Tóth József az Alföldön született 1940-ben Cegléden. Az Alföld szülötte, az Alföld szerelmese. Tudományos pályája is az Alföldről indult és a Mecsekalkján ért a csúcsra.

A szegedi József Attila Tudományegyetemen eltöltött évek után igazi tudományos kihívást kapott, amikor Pécsi Márton akadémikus 1973-ban az MTA Földrajztudományi Kutatóintézet Alföldi Csoportjának megszervezésével és vezetésével bízta meg. E feladatát Enyedi György professzor tanácsaival és segítségével kitűnően oldotta meg, az akkori kutatásaiból származnak az Alföld természetét, gazdasági-társadalmi szerkezetét vizsgáló tudományos elemzések, amelyek szakmai publikációinak javát alkotják, és amelyekből később is építkezett.

Életútjának újabb jelentős szakaszát jelentette 1983, amikor az Alföldről Pécsre költözött, és Enyedi György akadémikus vezetésével főigazgató-helyettesként aktívan részt vett az MTA Regionális Kutatások Központjának létrehozásában, a hálózat teljes kiépítésében.

Az RKK-ban eltöltött évek gazdag termékenységéről tanúskodik több mint ötven tudományos közleménye. Ebben az időszakban is érezhető az Alföld szeretete, hiszen az 1985-ben megvédett akadémiai doktori értekezése is idetartozik, „Az urbanizáció sajátosságai és problémái az Alföldön”. Ekkor azonban már nagy lendülettel fordult a terület- és településfejlesztési kutatások felé, amelynek során különös érdeklődést tanúsított a régiók lényegének, „máságának” elemzése irányába. Aktívan támogatta a „Tér és Társadalom” című szakmai folyóirat indítását és megerősödését; az első időszakban főszerkesztője is volt, amelynek markánsan megfogalmazható különös jegyét az jelentette, hogy nem egyetlen szaktudomány eredményeit teszi közzé, hanem egy problémakört vizsgál, a tér és társadalom viszonyát a különböző szaktudományok szemszögéből, sajátos megközelítésben.

A tudományos szervezésben szerzett tapasztalataira építve jókor élt az integráció lehetőségével, és vezetésével létrejött a sokarcú Pécsi Tudományegyetem tíz karával, amely Magyarország egyik legnagyobb egyeteme lett. Nem volt könnyű, de erre mindig büszke volt dékánként, rektorként és rector emeritus-ként is.

Visszatekintve, alig ismerjük ki magunkat az idő örvényeiben, mert a mindennapok rohanásában az emberek és kapcsolatok is észrevétlenül változnak, de előbb-utóbb vitathatatlanná válnak állandó és megbízható értékeink.

„Mindennek rendelt ideje van...”, de a Te életedbe túl korán érkezett ez a rendeltetés – a szemlélődő bölcs pihenésre nem jutott idő. Az a csillag ott fenn, amely meg-megcsillan, bizonyosan Te vagy. Ilyenkor üzensz nekünk, ahogy azt megtetted néha... „Elégedett vagyok.”

Dr. Fodor István
kutató professor emeritus